

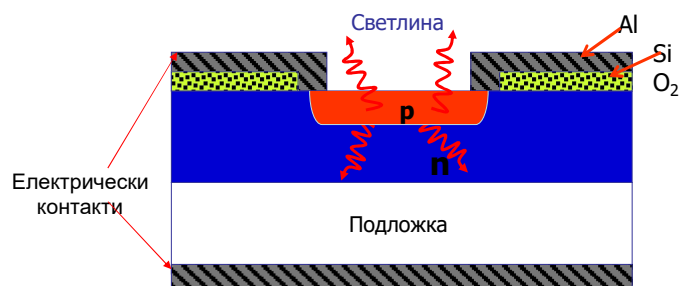


Светодиоди

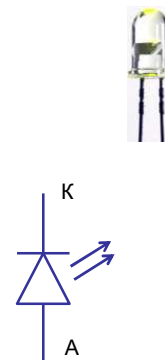
1

Светодиод Light-emitting diode - LED

Светодиодите са ПП елементи, които преобразуват електрическата енергия в светлина. Те имат един *PN* преход.

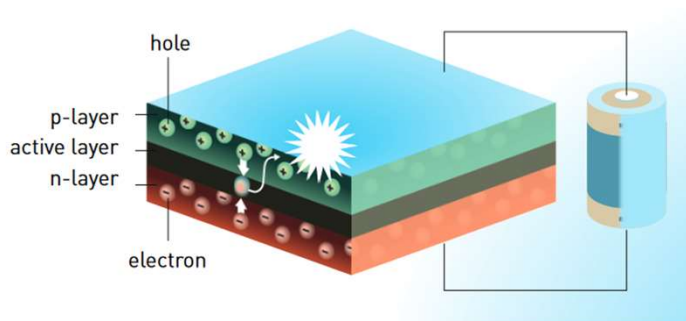


Структура на светодиод



2

Принцип на действие



Принципът им на действие се основава на процесите на рекомбинация, протичащи в право включен *PN* преход. При право включване започва инжекция на токоносителите.

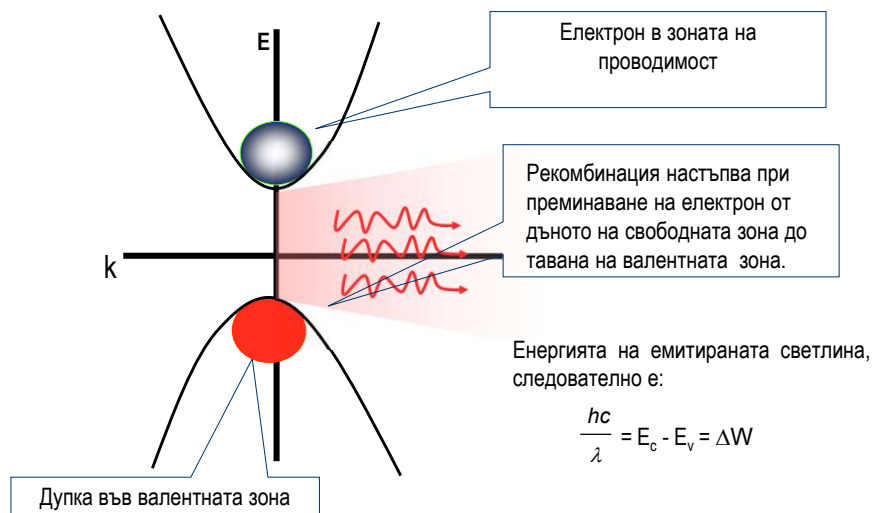
Инжектираните електрони от *n*-областта рекомбинират с дупките от *p*-областта. Електроните имат по-високо енергийно ниво и при падането на нивата на дупките губят енергия.

Енергията се излъчва под формата на квантове светлина – фотони.

Явлението се нарича електролуминисценция.

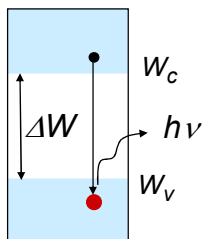
3

Електролуминисценция



4

Дължина на вълната



$$h\nu = \frac{hc}{\lambda} = \Delta W \quad \lambda = \frac{hc}{\Delta W} = \frac{1200}{\Delta W}$$

$\lambda = 0.38 - 0.76 \mu m$ видима област

$\Delta W = 1.6 - 3.1 \text{ eV}$ (GaP, SiC, GaAlAs, GaAsP)

Колкото по-голяма е широчината на забранената зона, толкова по-голяма е енергията на излъчения фотон и толкова по-висока е честотата на излъчената светлина (респективно по-къса дължината на вълната λ).



5

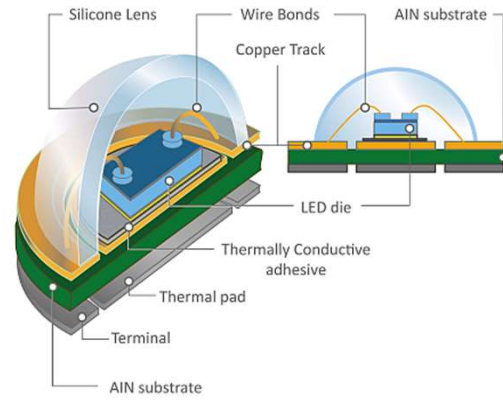
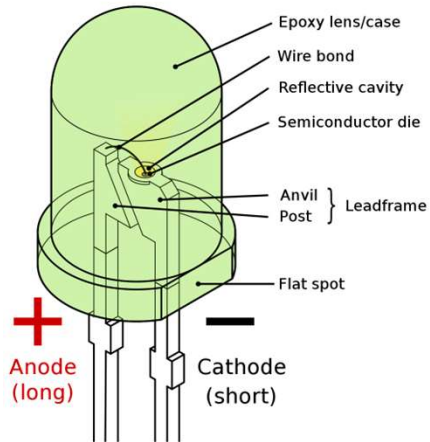
Спектрална характеристика



Спектралната характеристика дава зависимостта на интензитета на излъчване на светодиода от дължината на вълната. Тя се определя от вида на полупроводниковия материал и легиращите примеси в него.

6

Конструкция на светодиодиод



By Inductiveload - Own work by uploader, drawn in Solid Edge and Inkscape., Public Domain,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=6431789>

<https://www.planetanalog.com/led-single-die-solutions-for-high-power-products/>

7

Корпуси



DIP – dual in-line package

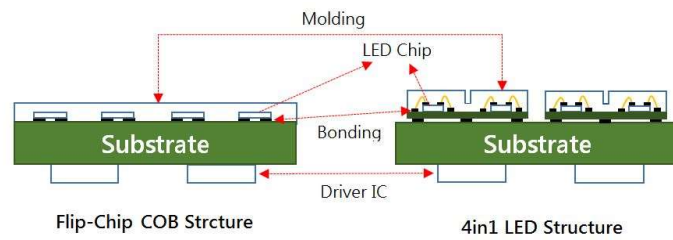


Surface-Mounted Device (SMD)



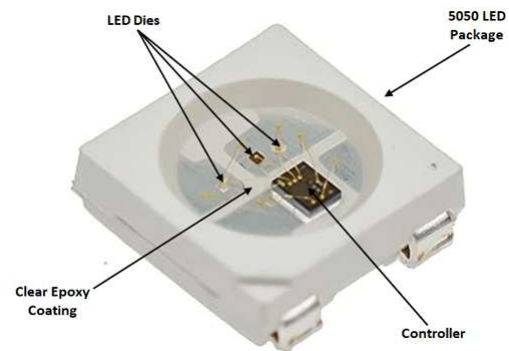
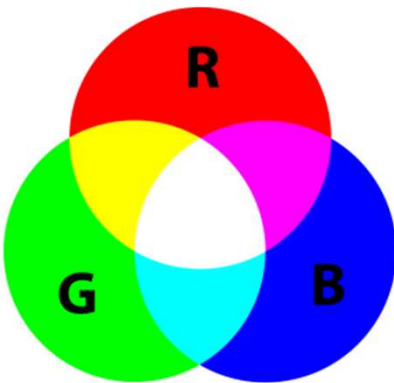
8

Корпуси



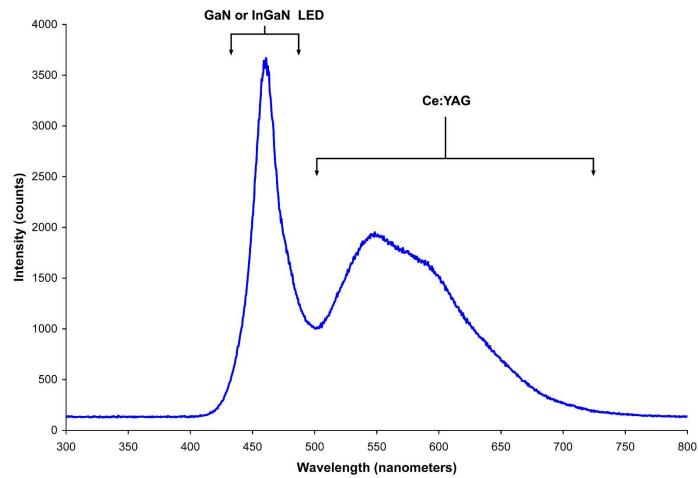
9

Бял светодиод - RGB



10

Бял светодиод – син LED + “фосфор”



11

Бял светодиод – LED + “фосфор”



Син LED + жълт фосфор



UV-LED + RGB фосфор

12

Нобелова награда за физика - 2014

“for the invention of **efficient** blue light-emitting diodes which has enabled bright and energy-saving white light sources”



© Nobel Media AB. Photo: A. Mahmoud
Isamu Akasaki



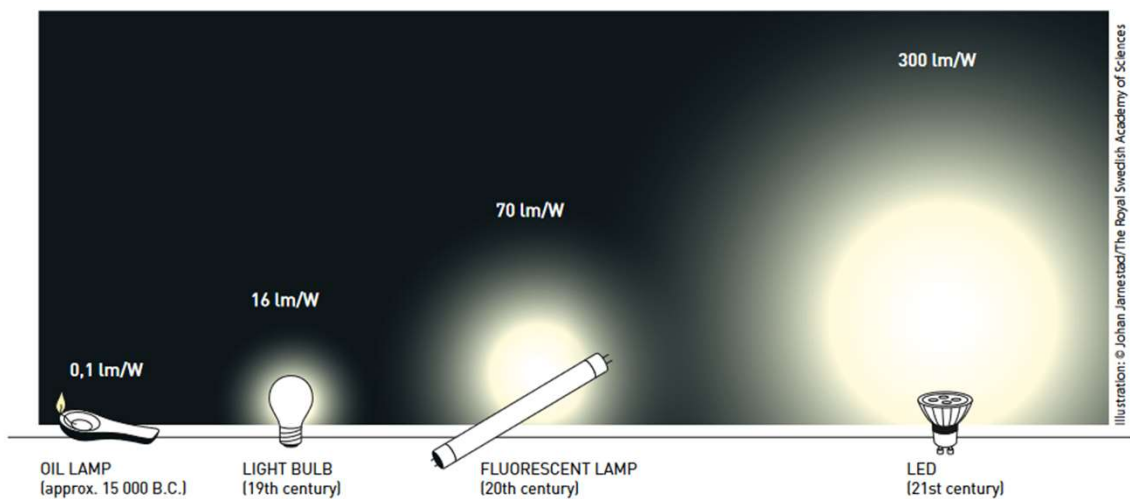
© Nobel Media AB. Photo: A. Mahmoud
Hiroshi Amano



© Nobel Media AB. Photo: A. Mahmoud
Shuji Nakamura

13

Ефективност на светлинните източници

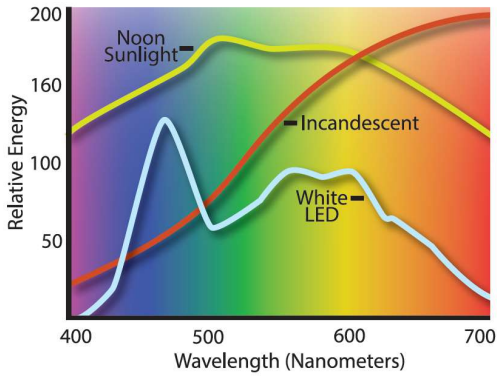


14

Качество на бялата светлина

color rendering index (CRI)

Spectra From Common Sources of Visible Light

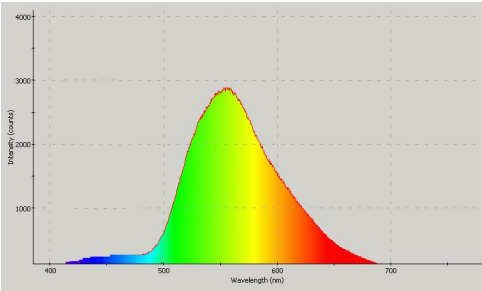
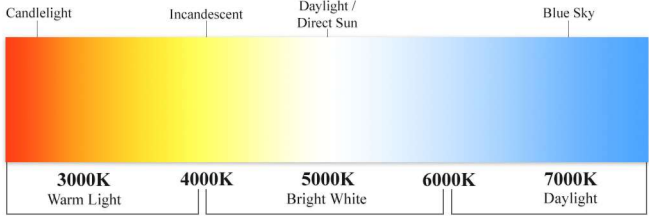


Light source	CCT (K)	CRI
Low-pressure sodium (LPS/SOX)	1800	-44
High-pressure sodium (HPS/SON)	2100	24
Halophosphate warm-white fluorescent	2940	51
Halophosphate cool-white fluorescent	4230	64
Halophosphate cool-daylight fluorescent	6430	76
Standard LED Lamp	2700–5000	83
High-CRI LED lamp (blue LED)	2700–5000	95
Ceramic discharge metal-halide lamp	5400	96
Ultra-high-CRI LED lamp (violet LED)	2700–5000	99
Incandescent/halogen bulb	3200	100

15

Цветна температура

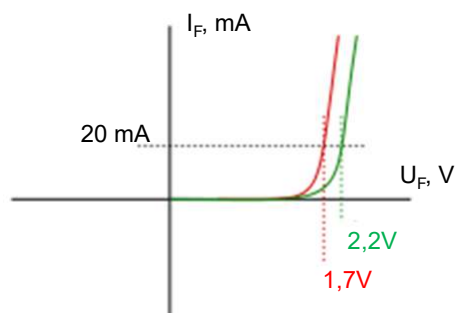
Color Temperature Scale



Чувствителност на човешкото око към цвета на светлината

16

VA характеристика

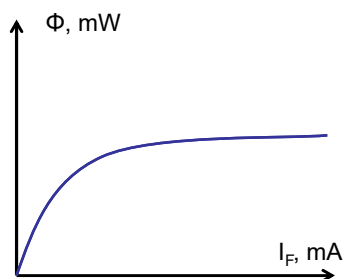


Поради по-широката забранена зона на материалите, светодиодите имат значително по-голям пад в права посока от Ge и Si изправителни диоди.

VA характеристика на червен и зелен светодиод

17

Светлинна характеристика



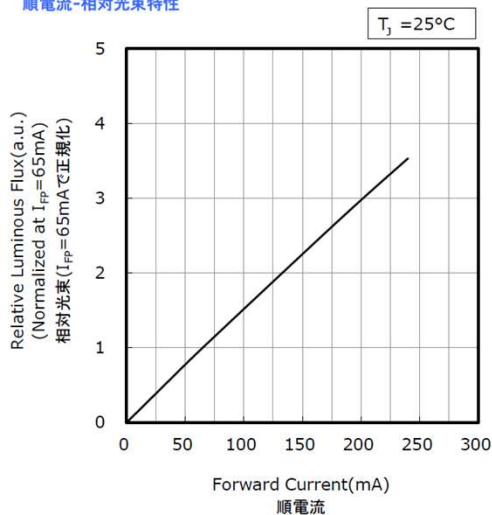
Представява зависимостта на излъчения светлинен поток Φ от тока I_F , протичащ през диода.

Областта на насищане при големи стойности на тока се дължи на нарастване на относителния дял на безизлъчвателната рекомбинация при загряване на прехода.

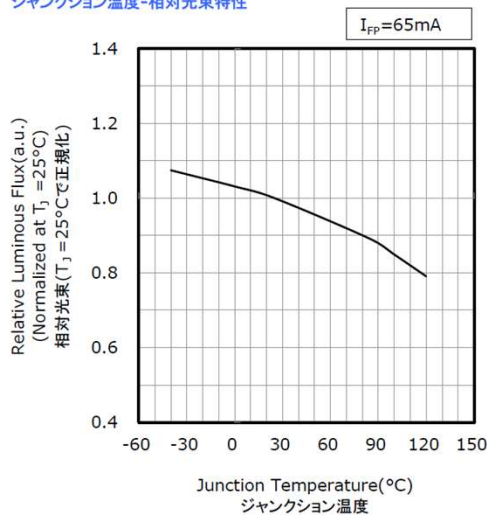
18

Светлинна характеристика

Forward Current vs
Relative Luminous Flux
順電流-相対光束特性



Junction Temperature vs
Relative Luminous Flux
ジャンクション温度-相対光束特性



NF2E757HT-F1

19

Оразмеряване на схема със светодиод

Задача: Проектирайте схема на захранване на син (бял, червен,...) светодиод. Захранващото напрежение е 12V.

- Намерете каталожни данни и изберете **конкретен модел** светодиода.
- От каталожните данни изберете **подходящ ток през диода**. Той не трябва да надхвърля указаната максимална стойност, но и не трябва да е твърде малък защото излъчването ще е слабо.
- Скицирайте схема на свързване на светодиода.
- Оразмерете схемата

20

Намерете каталожни данни и изберете конкретен модел светодиода.

Google search: blue led datasheet (white led datasheet, ...)

<https://cree-led.com/media/documents/C503B-BCS-BCN-GCS-GCN-1094.pdf>

<https://www.vishay.com/docs/81159/vlhw5100.pdf>

21

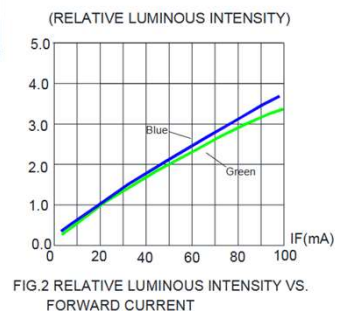
От каталожните данни изберете подходящ ток през диода. Той не трябва да надхвърля указаната максимална стойност, но и не трябва да е твърде малък защото излъчването ще е слабо.

ABSOLUTE MAXIMUM RATINGS ($T_A = 25^\circ\text{C}$)

Items	Symbol	Absolute Maximum Rating	Unit
Blue/Green			
Forward Current	I_F	30	mA
Peak Forward Current ^{Note1}	I_{FP}	100	mA
Reverse Voltage	V_R	5	V
Power Dissipation	P_D	120	mW
Operation Temperature	T_{opr}	$-40 \sim +95$	$^\circ\text{C}$
Storage Temperature	T_{stg}	$-40 \sim +100$	
Lead Soldering Temperature	T_{sol}	Max. 260°C for 3 sec. max. (3 mm from the base of the epoxy b	

Note:

1. Pulse width ≤ 0.1 msec, duty $\leq 1/10$.



22

Добра идея е да изберете стойността на I_f за която са дадени типични стойност на U_f .

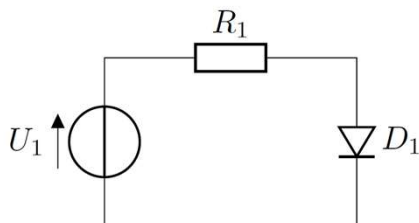
TYPICAL ELECTRICAL & OPTICAL CHARACTERISTICS ($T_A = 25^\circ\text{C}$)

Characteristics	Color		Symbol	Condition	Unit	Minimum	Typical	Maximum
Forward Voltage	Blue/Green		V_F	$I_F = 20 \text{ mA}$	V		3.2	3.6
Reverse Current	Blue/Green		I_R	$V_R = 5 \text{ V}$	μA			100
Dominant Wavelength	Blue		λ_D	$I_F = 20 \text{ mA}$	nm	465	470	480
	Green		λ_D	$I_F = 20 \text{ mA}$	nm	520	527	535
Luminous Intensity	Blue	C503B-BCS/BCN-030	I_V	$I_F = 20 \text{ mA}$	mcd	1520	4100	
	Green	C503B-GCS/GCN-030	I_V	$I_F = 20 \text{ mA}$	mcd	5860	12500	
50% Power Angle	C503B-BCS/BCN/GCS/GCN-030		$2\theta_{1/2}$	$I_F = 20 \text{ mA}$	deg	30		

Избираме $I_f = 20\text{mA}$, при което $U_f = 3.2\text{V}$

23

- Скицирайте схема на свързване на светодиод.
- Оразмерете схемата



$D1: I_{D1} = 20\text{mA}, U_{D1} = 3.2\text{V}$
 $U1 = 12\text{V}$

означения

$I_{D1} \Rightarrow I_{D1}$

$U_{D1} \Rightarrow U_{D1}$

$I = U1 / R1$ – ГРЕШКА!

$I = U_{R1} / R1$ – ОК!

$R1 = U_{R1} / I_{R1}$ – закон на Ом

$U1 = U_{R1} + U_{D1}$ – закон на Кирхоф

$U_{R1} = U1 - U_{D1} = 12\text{V} - 3.2\text{V} = 8.8\text{V}$

$I_{R1} = I_{D1} = 20\text{mA}$

$R1 = 8.8\text{V} / 20\text{mA} = 0.44 \text{ k}\Omega = 440 \Omega$

$P_{R1} = U_{R1} * I_{R1} = 8.8\text{V} * 0.02\text{A} = 0.176\text{W}$

24


Избор на стандартна стойност
на резистора

$$R1 = 8.8V / 20mA = 0.44 \text{ k}\Omega = 440 \text{ }\Omega$$


$$R=442 \text{ }\Omega, 2\%$$

E12 (10%)	E24 (5%)	E48 (2%)	E96 (1%)	E12 (10%)	E24 (5%)	E48 (2%)	E96 (1%)	E12 (10%)	E24 (5%)	E48 (2%)	E96 (1%)
(continued)				(continued)				(continued)			
100	100	100	100	220	220	215	215	470	470	464	464
			102				221				475
		105	105			226	226			487	487
		107	107				232				499
	110	110	110		240	237	237		510	511	511
			113				243				523
		115	115			249	249			536	536
			118				255				549
120	120	121	121	270	270	261	261	560	560	562	562
			124				267				576
		127	127			274	274			590	590
			130				280				604
	130	133	133		300	287	287		620	619	619
			137				294				634
		140	140			301	301			649	649
			143				309				665
150	150	147	147	330	330	316	316	680	680	681	681
			150				324				698
		154	154			332	332			715	715
			158				340				732
	160	162	162		360	348	348		750	750	750
			165				357				768
		169	169			365	365			787	787
			174				374				806
180	180	178	178	390	390	383	383	820	820	825	825
			182				392				845
		187	187			402	402			866	866
			191				412				887
	200	196	196		430	422	422		910	909	909
			200				432				931
		205	205			442	442			953	953
			210				453				976


25




1/8 Watt Resistors




1/4 Watt Resistors




1/2 Watt Resistors




1 Watt Resistors



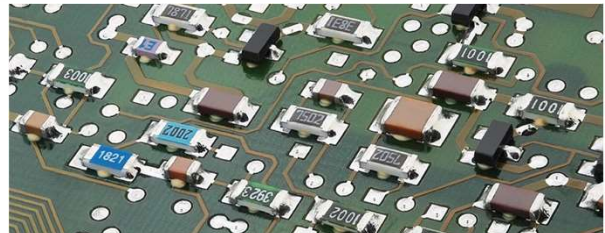
2 Watt Resistors



5 Watt Resistor



Code		Length (l)		Width (w)		Height (h)		Power
Imperial	Metric	inch	mm	inch	mm	inch	mm	Watt
0201	0603	0.024	0.6	0.012	0.3	0.01	0.25	1/20 (0.05)
0402	1005	0.04	1.0	0.02	0.5	0.014	0.35	1/16 (0.062)
0603	1608	0.06	1.55	0.03	0.85	0.018	0.45	1/10 (0.10)
0805	2012	0.08	2.0	0.05	1.2	0.018	0.45	1/8 (0.125)
1206	3216	0.12	3.2	0.06	1.6	0.022	0.55	1/4 (0.25)
1210	3225	0.12	3.2	0.10	2.5	0.022	0.55	1/2 (0.50)
1812	3246	0.12	3.2	0.18	4.6	0.022	0.55	1
2010	5025	0.20	5.0	0.10	2.5	0.024	0.6	3/4 (0.75)
2512	6332	0.25	6.3	0.12	3.2	0.024	0.6	1



$P_R = U_R \cdot I_R = 8.8V \cdot 0.02A = 0.176W$

Избираме 1/4W резистор

26

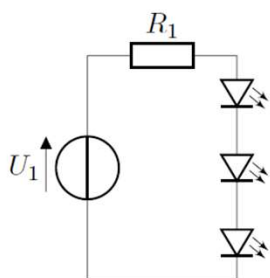
Задача: Да се оразмери схемата, така че през диодите да тече ток 20mA.

От графиката: $I_f = 20\text{mA} \rightarrow U_f = 3.5\text{V}$

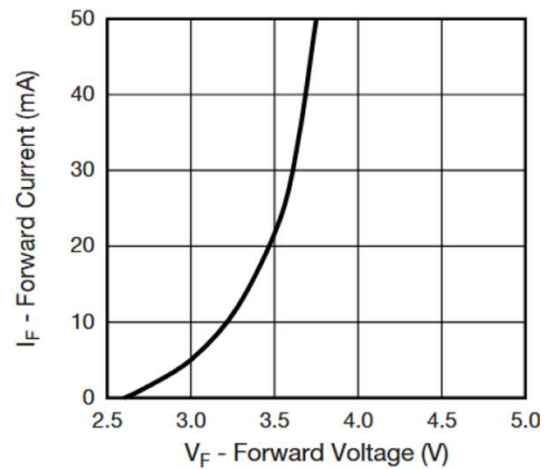
$$U_{R1} = U_1 - 3 \cdot U_f = 12 - 10.5 = 1.5\text{V}$$

$$R_1 = U_{R1} / I_{R1} = U_{R1} / I_f = 1.5\text{V} / 20\text{mA} = 0.075\text{ kOhm} = 75\text{ Ohm}$$

$$P_{R1} = U_{R1} \cdot I = 1.5\text{V} \cdot 20\text{mA} = 30\text{mW}$$



(a) $U_1 = 12\text{V}$, $R_1 = ?$



(б) Волт-амперна характеристика на светодиод